نشریه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی
دوره ششم، تابستان ۱۴۰۱، شماره دوم، صفحه ۲۰۱

پیش‌گفتار

مدیریت نظام پژوهش در سلامت اصلی‌ترین راهبرد برای کسب مرجعیت علمی و عملی

حسین ملک‌افضلی[1*]

۱. * **نویسنده مسئول:** عضو پیوسته فرهنگستان علوم پزشکی، ardakani179@gmail.com

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۶/۰۹ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۶/۱۵

دستیابی به آرمان نهایی نظام سلامت که همانا فراهم کردن خدمات سلامت کیفی برای آحاد مردم به صورت عادلانه، جامع و قابل تحمل از نظر هزینه و فرهنگی است؛ زمانی ممکن می‌شود که درتمامی عرصه‌های دانش، مهارت، ساخت تجهیزات، ارائه مراقبت‌ها و خدمات سلامت، فعالیت‌های پژوهشی مستمری انجام شده باشد. به این ترتیب هم مرجعیت علمی و هم مرجعیت خدمات حاصل خواهد شد. بر این اساس مدیریت پژوهش، اهمیت دوچندان می‌یابد. پژوهش در سلامت طیف وسیعی از پژوهش‌ها ازجمله پژوهش‌های همه‌گیرشناسی، علوم پایه، بالینی، تحقیقات مراکز تحقیق و توسعه درارتباط با صنعت، تحقیقات نظام سلامت و تحقیقات مبتنی بر مشارکت جامعه را دربرمی گیرد. با انتشار تجربیات، توفیقات و نوآوری‌های موفق کشور و به اشتراک نهادن آن می‌توان الگو و مرجعی برای کشورهای دیگر بود. البته مشکلاتی در عرصه پژوهش در سطح بین‌المللی و در کشورهای درحال توسعه وجود دارد که حائز اهمیت است. بی‌عدالتی در توزیع منابع پژوهش، عدم هدف‌گذاری تحقیقات درجهت رفع نیازهای بومی و عدم استفاده از منابع بخش خصوصی در تحقیقات، ازجمله این چالش‌هاهستند. مدیریت نادرست منابع، کمبود تحقیقات عملیاتی، نبود نگرش سیستمیک به مسائل، عدم تطابق تحقیقات با اولویت‌های ملی، انجام تحقیقات بدون توجه به بهره‌وری، عدم استفاده از تجربیات پیشین/نتایج تحقیقات قبل، عدم توجه به ترجمان دانش برای تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های مبتنی بر شواهد ازجمله چالش‌های تحقیقات در کشوراست.

در عرصه حکمرانی پژوهش باید مدیر پژوهش به ارزش‌های حاکم بر تحقیق و فلسفه آن، هزینه کرد منابع(مالی، انسانی، فیزیکی و...)، تعیین اولویت‌ها، موضوع تحقیق و نیاز جامعه، اتخاذ نگاه سیستمیک درمدیریت پژوهش، اخلاق در پژوهش، برونداد تحقیق و چگونگی نشر و ارزشیابی آن توجه کند. مهم‌ترین اقدامات درمدیریت پژوهش باید شبکه‌سازی، توجه به توانمندسازی محققان، اطلاع‌رسانی، دسترسی به اطلاعات و شفافیت وتخصیص منابع باشد.

در انتها توصیه می‌شود تصمیم‌سازان با فراهم نمودن زیرساخت‌ها و تسهیلات مورد نیاز و رفع موانع به توسعه روابط متخصصان و مراکز تحقیقاتی داخلی با افراد و مجامع تحقیقاتی سراسر دنیا به‌خصوص ایرانی‌های خارج از کشور درجهت گسترش وتبادل اطلاعات در حوزه‌های مختلف دانش کمک نمایند.

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-17]